

Ändring av byggnadsplan för

Del av Abmoberg 3:1

Inom Nalovardo friluftsområde, Sorsele kommun i Västerbottens län

Upprättad 2024-01-22

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Rubricerat detaljplaneförslag har varit föremål för samråd enligt plan- och bygglagen (2010:900) under tiden 2023-12-21 till och med 2024-01-17.

Syftet med ändringen är att möjliggöra för högre exploateringsgrad, större spann för takvinkel (5–45 grader) och högre nockhöjd samt borttagning av förbud mot vindsinvåning, fristående hus och en våning.

Inkomna yttranden redovisas och besvaras nedan. Yttranden sammanfattas delvis, men finns i sin helhet som offentlig handling hos Samhällbyggnadsverksamheten, Sorsele kommun.

YTTRANDEN FRÅN STATLIGA MYNDIGHETER

Länsstyrelsen Västerbotten, 2024-01-16

Prövningsgrunder enligt 11 kap PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Under planbeskrivningens avsnitt Undersökning av miljöpåverkan framgår att samråd i frågan om miljöbedömning ska hållas med länsstyrelsen. Något särskilt sådant samråd har inte skett. Av bestämmelserna för undersökning av betydande miljöpåverkan framgår dock att samråd ska ske inom ramen för detaljplanesamrådet. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att genomförande av detaljplanen inte kan antas leda till en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen uppmanar också kommunen att för kommande detaljplaner genomföra undersökningssamråd med länsstyrelsen i god tid innan en detaljplan skickas ut på samråd. På så sätt kan viktiga frågor fångas upp i tidigt skede.

Kommentar: -

Lantmäteriet, 2024-01-11

Delar av planen som bör förbättras

Redovisning av hur befintliga planer påverkas

I planbeskrivningen finns på sidan 4 en redovisning av vilken befintlig byggnadsplan som finns inom planområdet. För att underlätta förståelsen för de som inte är insatta i hur systemet med detaljplaner fungerar bör det även framgå vad som sker med gällande detaljplaner och eventuella fastighetsindelingsbestämmelser som berörs av planarbetet. För en befintlig detaljplan där endast en del av området berörs av ett planförslag kan detta till exempel beskrivas genom en text i stil med "Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet."

Delar av planen som skulle kunna förbättras

Innehållsförteckning saknas

I planbeskrivningen saknas innehållsförteckning. En innehållsförteckning ger en möjlighet att få översikt över innehållet samt förenklar och underlättar för läsaren. Med hänsyn till de krav på tydlighet och enkelhet för läsaren - "klarspråk" i offentlig verksamhet, som gäller enligt 11 § Språklagen 2009:600, är det lämpligt att planbeskrivningen förses med en innehållsförteckning.

Kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats med text om vad som sker med gällande detaljplan och en innehållsförteckning.

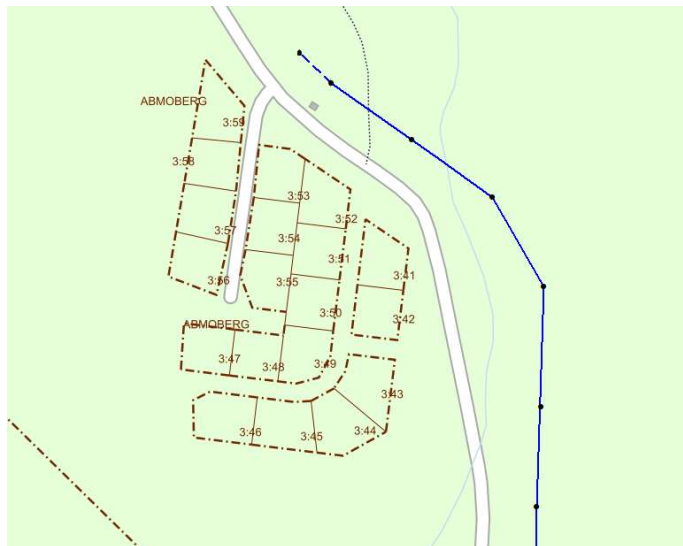
Trafikverket, 2024-01-09

Trafikverket har granskat remisshandlingarna och har inget att erinra mot att ärendet prövas positivt.

Kommentar: -

Vattenfall Eldistribution AB, 2022-06-01

Vattenfall Eldistribution AB har elnätanläggningar inom närområde för aktuell ändring av detaljplan bestående av 0,4 kV markkabel, blå streckad linje i karta nedan och 0,4 kV hängkabel, blå heldragen linje. Elnätanläggningarnas läge i kartan är ungefärligt.

0,4 kV markkabel.

Vattenfall Eldistributionens bedömning är att befintliga elnätanläggningar inte påverkas av planerad bebyggelse.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploitören.
- Beställning/förfrågan ledningsflytt görs på Vattenfall Eldistributionens hemsida. Blanketter och formulär | Vattenfall Eldistribution
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via Anslutning - Vattenfall Eldistribution eller på telefon: 020-82 10 00
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats med information om elnätsanläggningen.

Västerbottens museum, 2024-01-08

Planförslaget innebär ingen påtaglig skada på kulturmiljön och områdets kulturvärden. Förslaget linjerar väl med översiktsplanen.

Laisälven [AC 28] är ett riksintresse för kulturmiljövården som ligger i planens närhet. Det är besynnerligt att underlaget inte tagit hänsyn till riksintresset som belyser den ovanligt stora förekomsten av förhistoriska

lämningar. Exploatering bör ske med försiktighet och i samråd med länsstyrelsen för att undvika skapa på eventuella, okända fornlämningar.

Laisälven [AC 28]

Motivering: Fångstmiljö på ömse sidor om Laisälven med ovanligt stor rikedom av förhistoriska lämningar.

Uttryck för riksintresset: Ett 40-tal boplatser, bl a i form av skärvstensvallar (hyddbottnar), varav den största mäter 25 x 9 meter. Här finns också länets längsta fångsgropssystem, 8 km långt och innehållande 156 gropar.

I området ingår även: 100-åriga ledarmar i huggen sten från flottningsepoken.

Rekommendation

Västerbottens museum motsätter sig ej planförslaget men vill understryka vikten av försiktighet vid markexploatering.

Kommentar: Planbeskrivningen är kompletterad med information om ovanstående riksintresse.

Grans Sameby, 2024-01-17

Grans Sameby hänvisar i detta yttrande till tidigare yttranden vid förslag till detaljplan samt bygglov i området, med några tillägg.

Vårt klimat förändras snabbt och trycket från skogsindustri, vindindustri, gruvor och övriga ingrepp i naturen gör så att renen och renskötseln utmanas inom hela renskötselområdet. Utöver det så ökar trycket från det rörliga friluftslivet och turismen. Allt detta medför att samebyns renskötsel står inför stora utmaningar i den omedelbara framtiden. Grans Sameby ställer sig generellt positiv till långsiktig hållbar turismutveckling inom Sorsele kommun. För att uppnå detta krävs dock strategier baserade på väl framtagna beslutsunderlag i form av konsekvensanalyser. Dessa bör som beskriva på vilket sätt det rörliga friluftslivet och framtida kommersiell turism och turismströmmar kommer att påverka naturen, kulturen och renen i området, både på kort och lång sikt. Av erfarenhet från Ammarnäs medför varje nyinvesterad bostad ett antal skottrar/ATV m.m.

Frågor som bör ställas i samband med den här exploateringen är bland andra:

- Hur påverkas renen och området av 19 st bostäder med vardera 1-3 skottrar, och ATV maskiner för både vuxna och barn. Detta är dessutom utöver de redan planerade 54 st stugorna som vi redan motsatt oss, med tillhörande snöskottrar och ATV.
- Hur ser rörelsemönstret ut, exempelvis med fiskare, vandrare, cyklister och hundspann? Det genomförs även skotertävlingar och andra aktiviteter.

På grund av vidgandet av turistanläggningen trycks renskötare, renar och hundar ner på vägen med den säkerhetsrisk det medför. Analysen bör även beakta andra kumulativa intrång och effekter. Området innehåller bland annat flyttvägar, vandringsstråk och betesmark samt ligger nära en av våra huvudsakliga rennäringsterminaler där tusentals renar slussas under

höst, vinter och vår. I samrådsdokumenten står att läsa att Planändringen bedöms inte påverka rennäringen på ett betydande sätt då området ligger i anslutning till ett befintligt friluftsområde och utgörs till största del av kalhygge på grund av just denna exploatering som nämns så behövs all återstående renbetesland, eftersom renarna trycks bort av detta befintliga friluftsområde och kalhygge. Sorsele kommun besitter inte tillräcklig kunskap för att bedöma om renen påverkas på ett betydande sätt, detta kan endast samebyn svara på och därför skall samebyn konsulteras i frågan. Vidare står att läsa att: *"Ändringsområdet ligger inte inom något utpekad strategiskt eller viktigt område för samebyn"*. Detta stämmer inte längre, kartorna på Irenmark är inaktuella och bortplockade från Sametingets hemsida. Något som vi påmint Sorsele kommun om vid ett flertal tillfällen.

Det har skett stora landskapsförändringar i området runt Laisälven de senaste åren, t. ex en omfattande kalavverkning i flera etapper, samt att klimatförändringen innebär ett förändrat driftsmönster för renskötseln och i framtiden med bland annat svagare isar. På grund av detta har samebyn påbörjat arbetet med att uppdatera *Irenmark* så att den överensstämmer med dagens Renbruksplan för samebyn, detta framkommer i samebyns klimat- och sårbarhetsanalys som blev klar april 2022. Samebyn går även igenom gamla dokument, bland annat Länsstyrelsen i klar april 2022. Samebyn går även igenom gamla dokument, bland annat Länsstyrelsen i Västerbottens läns resolution angående föreskrifter till skydd för renskötseln i Västerbottens läns resolution angående föreskrifter till skydd för renskötseln i Nalovardo-området i Sorsele kommun givet i landskansliet den 14 november 1964, för att se hur det ursprungliga avtalet Sorsele kommun givet i landskansliet den 14 november 1964, för att se hur det ursprungliga avtalet var skrivet när det en gång gavs tillstånd till uppförande av Nalovardo var skrivet när det en gång gavs tillstånd till uppförande av Nalovardo-skidområde. Sedan nuvarande detaljplan från 1982 upprättades har stora redan nämnda förändringar skett. Vidare ifrågasätter vi hur detaljplanen från 1982 är gällande då det har tillkommit nya ägare eftersom det står i avtalet att hur detaljplanen från 1982 är gällande då det har tillkommit nya ägare eftersom det står i avtalet att *"exploateringen i planområdet avses ske i Domänverkets regi"*. Det nämns heller inget av det som står i avtalet från 1982 *"att samebyn kompenseras för uppkommande skador och intrång"* samt att *"bör kommunen förbinda sig att inte fastställa planer för ytterligare exploatering utan att detta föregås av en skriftlig överenskommelse mellan kommunen och samebyn"*. Samebyn måste även se över en del villkor vad gäller försäljningen av denna mark från Sveaskog, bland annat vad gäller avverkning. För att bygga fritidshus krävs en viss avverkning, vilket ej överensstämmer med villkoret som gavs innan försäljning av marken.

Vi vill även påpeka att Grans Sameby har medlemmar som är barn, de har en rätt av utöva sin kultur, I Barnkonventionen artikel 30 står det att: *"I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller personer som tillhör ett urfolk ska ett barn som tillhör en sådan minoritet eller ett sådant urfolk inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk."* Att skära av

renbeteslandet ytterligare som i detta fall försvårar för framtidens renskötare att utöva sin kultur. Vi vill även påminna om ett fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) som krävs vid alla förslag om juridiska eller administrativa åtgärder som rör urfolk och vid alla projekt som påverkar urfolks marker, territorier och naturresurser.

På grund av frånvaron av konsekvensanalys och bristande beslutsunderlag så kan inte Grans Sameby i dagsläget godta denna detaljplan och uppmanar Sorsele kommun och exploatörerna att snarast ta fram en långsiktig plan för hållbar turism och friluftsliv. Man måste ta hänsyn till renen och involverarennäringen och den samiska kulturen i kommunen och friluftsområdet. Viktigast av allt måste man se till renskötarnas säkerhet i sitt arbete och utövande av sin kultur. Kommunen har ej heller uppdaterat sin översiktsplan sedan valet och snart införs en konsultationsordning som även gäller kommuner. Vi vet att kommunen ännu inte heller genomgått någon utbildning vad gäller kommunens äldsta näring, rennäringen och ifrågasätter om de har någon sakkunnig handläggare att bedöma detta ärende.

Fram tills sådan plan föreligger är Grans Samebys svar nej till en ändring av detaljplanen och utveckling av 19 st bostadsfastigheter vid Nalovardo Skidanläggning.

Kommentar: Aktuell planprocess avser ändring av byggnadsplan. Byggnadsplanen antogs 1982-06-28 §99 och de aktuella bostadsfastigheterna (19 st) är också sedan tidigare avstyckade.

Aktuell ändring avser därigenom enbart prövning av egenskapsbestämmelser, dvs möjliggöra för högre exploateringsgrad, större spann för takvinkel (5–45 grader) och högre nockhöjd samt borttagning av förbud mot vindsinvåning (**n**), fristående hus (**F**) och en våning (**I**). Prövning av att planlägga området för bostäder gjordes redan 1982-06-28.

I planbeskrivningen har planändringens inverkan på rennäringen reviderats.

En detaljplan/byggnadsplan/stadsplan gäller tills den ersätts, upphävs eller ändras och styrs inte av vem som äger marken.

Kommunstyrelsen, 2024-01-18

Kommunstyrelsen ställer sig positivt till upprättat förslag till ändring av detaljplan för Abmoberg 3:1 och tillstyrker därmed planändringen.

Kommentar: -

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planarkitekter på AFRY är Pethra Fredriksson och Catrin Vestman.

SAMHÄLLBYGGNADSVERKSAMHETEN

Therese Brännlund
Samhällsbyggnadschef